

Werk van iedereen

Democratisering en vredesopbouw

Partner van
ondernemende mensen

Werk van Gladys

Haar man werd vermoord. Haar broer ontvoerd. En zelf raakte Gladys getraumatiseerd door wat ze meemaakte tijdens de gewapende strijd in Noord-Oeganda. Helaas is ze hierin niet uniek. Talloze Oegandezen dragen soortgelijke verhalen met zich mee. Wat Gladys van veel van hen onderscheidt, is haar besluit een organisatie op te richten. Deze ondersteunt sinds 2003 meisjes die ontvoerd werden door rebellen en als seksslavinnen moesten leven. De organisatie biedt hen een opleiding en een basisinkomen. Ook organiseert ze radiotalkshows en werkt ze samen met dorpen. Doel: verzoening en wederopbouw tot stand brengen in een verscheurd gebied.

ICCO ondersteunt wereldwijd lokale organisaties als die van Gladys. Zij doet dat binnen het programma **Democratisering en Vredesopbouw (D&V)**. Uitgangspunt van dit programma is dat democratie en vrede noodzakelijke voorwaarden zijn om mensen tot hun recht te laten komen. Om ze toekomstperspectief te bieden. ICCO werkt hierin nauw samen met Kerk in Actie.

ICCO gelooft dat die voorwaarden niet gerealiseerd kunnen worden zonder samenwerking met en tussen plaatselijke organisaties. Daarom brengt ICCO hen samen. Het gaat om organisaties die zich – op sociaal, politiek, cultureel en economisch niveau – sterk maken voor de belangen en rechten van burgers. Vakbonden, bijvoorbeeld, maar ook mensenrechtenorganisaties en belangengroepen als kerken of religieuze instanties. ICCO erkent het belang van godsdienst voor mensen en de invloedrijke rol die 'faith based'-organisaties kunnen spelen in democratisering en vredesopbouw.

Werk van partners

De lokale organisaties die ICCO samenbrengt, werken op veel manieren aan democratisering en vredesopbouw. Bijvoorbeeld als volgt. Zij:

- leren burgers wat hun rechten zijn en hoe zij die bij hun overheden kunnen claimen;
- tonen burgers hoe ze invloed kunnen uitoefenen op de koers van hun land;
- versterken de structuren waarmee overheden, multinationals en multilaterale organisaties (zoals de Wereldbank) door burgers ter verantwoording kunnen worden geroepen;
- zetten zich in voor een rechtvaardige samenleving, zonder straffeloosheid;
- stimuleren verzoening tussen bevolkingsgroepen.

ICCO en haar partners leggen speciale focus op het samenbrengen van mensen met diverse, vaak botsende standpunten, op het stimuleren en mogelijk maken van de dialoog tussen die mensen en op het wegnemen van hun wederzijdse vooroordelen. ICCO doet dit, indien nodig, ook bij de partners die zij graag ziet samenwerken.

ICCO en haar partners ondersteunen verder in het bijzonder bevolkingsgroepen met een achterstandspositie: van inheemse volken tot kastelozen en van kinderen tot vrouwen.

Specifieke aandacht gaat uit naar het versterken van de rol van vrouwen in vredesprocessen en het bestrijden van het (vaak seksuele) geweld dat vrouwen ondervinden tijdens gewapende conflicten.

Foto: Mathilda Poels, The Hunger Project

Werk van ICCO

Gewapende conflicten zijn bijna altijd geworteld in een complex geheel van oorzaken. ICCO maakt daar met haar lokale partners een analyse van. Op basis van die analyse worden programma's ontwikkeld om de oorzaken aan te pakken. Deze aanpak heeft tijd en afstemming nodig, verschilt per gebied en kan bijvoorbeeld draaien om de volgende elementen of een combinatie daarvan:

- toegang tot land, water, onderwijs of het rechtssysteem;
- eerlijke rechtspraak;
- veiligheid en handhaving van de mensenrechten;
- verzoening;
- deelname aan politieke besluitvorming (het creëren van 'politieke ruimte' voor alle burgers);
- gelijke mogelijkheden voor alle burgers om invloed uit te oefenen op overheden en deze zo nodig tot verantwoording te roepen.

Kans van conflicten: vrouwen

In de analyses wordt ook gekeken naar de kansen die conflicten bieden. Bijvoorbeeld voor vrouwen. Aangezien mannen veelal vechten of sneuvelen in de strijd, worden vrouwen snel de pilaren van het gezin en de gemeenschap. Zij zijn dan degenen die de sociale organisatie en besluitvorming op zich nemen. Het zou betreurenswaardig zijn als die sterkere positie van vrouwen ná het conflict weer ingedamd wordt.

Kans van conflicten: nieuwe structuren

Een ander voorbeeld van een kans die conflicten bieden: de vernietiging van niet-democratische systemen, waarmee ruimte ontstaat voor nieuwe politieke structuren. Idealiter worden dit structuren waarin overheden onder supervisie staan van een invloedrijke bevolking en waarin kritiek leveren of opkomen voor mensenrechten niet gevaarlijk is. ICCO zet geld, lobby en advies in om aan dergelijke structuren te werken.

Beter gebruik van bestaande structuren

Er zijn uiteraard landen waar geen conflict is en wel democratische structuren zijn, maar waar deze structuren worden gesaboteerd door een elite die vooral de eigen belangen wil veilig stellen. Armoede en ongelijkheid worden zo in stand gehouden. Ook in deze landen werken ICCO en haar partners; ook hier worden burgers, in het bijzonder achtergestelde groepen, ondersteund om op te komen voor hun rechten en politieke invloed af te dwingen.

Publiekscampagne: VrouwenStaanSterker

Wat Gladys met haar Oegandese organisatie laat zien, weet ook de VN: vrouwen zijn zowel een kwetsbare groep tijdens conflicten, als een belangrijke factor om duurzame vrede te bereiken. Zij moeten daarom meer bescherming en ondersteuning krijgen. Dat staat in VN-resolutie 1325. Dit akkoord is door alle landen ter wereld ondertekend, maar wordt lang niet overal nageleefd. De campagne Vrouwen staan Sterker maakt Nederlanders bekend met de 'vergeten' resolutie. Ze biedt hen via www.vrouwenstaansterker.nl de kans kennis te maken met (en steun te bieden aan) enkele sterke vrouwen; mensen die zich in eigen land met hart en ziel inzetten voor vrede en democratie. Ook dringt ICCO er bij de Nederlandse regering op aan om andere landen nadrukkelijker te wijzen op resolutie 1325.

Democratisering draait bij het programma D&V om:

- het streven naar een samenleving waarin:
  - alle burgers gelijke politieke, sociale, economische en culturele rechten hebben;
  - deze rechten overeenkomen met de mensenrechten én worden nageleefd;
  - elke burger zijn overheid ter verantwoording kan roepen als deze zijn rechten schendt;
  - misstanden en machtsmisbruik worden aangepakt;
  - iedereen een stem heeft over de koers van de maatschappij;
  - ook de meest buitengesloten bevolkingsgroepen, zoals vrouwen en kastelozen, volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving.
- het steunen van burgers om deze democratisering zélf tot stand te brengen.

Vredesopbouw draait bij het programma D&V om:

- het streven naar een samenleving waarin:
  - geen gewapende conflicten zijn;
  - gewerkt wordt aan verzoening en vergeving;
  - slachtoffers van conflicten (zoals meisjes die ontvoerd worden door rebellen en als seksslavin moeten leven) niet onder stigma's gebukt gaan, als volwaardige mensen worden gezien en weer kunnen meedraaien in de samenleving;
  - alle burgers mogen meepraten over de manier waarop en vorm waarin vrede en nieuwe politieke structuren tot stand moeten komen.

Werk van u

ICCO komt naar u toe. Publiekscampagnes roepen u op om speciale campagnewebsites te bezoeken. Zodat u meer te weten komt over een urgente situatie – en daar iets aan kunt doen. Bijvoorbeeld door een petitie te ondertekenen. Door op de site een campagneproduct te kopen. Door een bedrag naar keuze over te maken. Of door al deze dingen tezamen.

Uiteraard heeft u niet per se een uitnodiging nodig. U hoeft niet te wachten op een nieuwe campagne om uzelf te informeren. Integendeel: u bent altijd welkom op www.icco.nl > **Wat wij doen** > **Democratie en vrede**. Daar kunt u het laatste nieuws lezen over de projecten, partners en campagnes van ICCO, om te bepalen met welk soort steun ú het liefst werk maakt van vredesopbouw en democratisering.

Democratisering & Vredesopbouw (D&V) is één van de drie hoofdprogramma's waarbinnen ICCO werkt aan de bestrijding van armoede en onrecht. Laat u ook informeren over de andere hoofdprogramma's: Toegang tot Basisvoorzieningen (TtB) en Duurzame, Rechtvaardige en Economische Ontwikkeling (DREO). Neem contact op met info@icco.nl of bel met de servicedesk (030 6927979) voor foldermateriaal of meer informatie.

Postbus 8190
3503 RD Utrecht
Nederland
T + 31 (0)30 692 79 79
E info@icco.nl
I www.icco.nl

